

ZENTAI ELLENŐR.

Helyi és vidéki érdekű társadalmi és közgazdasági hetilap.

Szerkesztő és kiadóhivatal: Eötvös-utca, 516/a. sz. a. (a postától 5.) háztan. hova a lapot érdeklő közlemények, hirdetések, az előfizetési pénzek és hirdetés díjak intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Egyes számok a szerkesztő lakásán és Zettin József ur kereskedésében 10 kr-ért kaphatók.

Megjelenik
minden vasárnap.

Hirdetések:

Hirdetési díj egy négyszög-centiméternyi térért 4 kr. — Bélyegdíj minden egyes beíratás után 30 kr. — Nyiltér petitsoronként 20 kr.

Kereskedelmünk bajai.*

„Minden bajnak van orvossága.”

A zentai társadalom egyik legfőbb hibája, hogy a társadalom egyes osztályai nem tudnak az általános műveltség azon fokára emelkedni, mely fokról tekintve, kényszerülne elismerni minden egyes osztály lét-szükségét. Ennek oka pedig nem más, mint az egyes osztályok kebelében dülő egyenetlenség. Honnét tudnak elismerni azt, hogy a másik osztályra szükség van, ha nem akarják elismerni azon örök igazságot sem, hogy többet vihet ki a maga ténykedési terén az együtt működő osztály, mint az, melynek kebelében az egyenetlenség burjánzik.

Jelen cikkemnek, vagy, ha kell, cikksorozatnak célja a kereskedő-osztály kebelében dülő egyenetlenség megszüntetése tekintetében előadni szerény nézetemet azon célból, hogy ha szavamat illetékes körben figyelembe veszik, ha nem is azonnal, de — nézetem szerint — idővel okvetlenül meg fog szűnni az egyenetlenség, és a zentai kereskedő-osztály elfoglalja a helyet, mely őt méltán megilleti a helybeli társadalomban.

Kereskedőink idősebbjei — tisztelet a csekély számú kivételnek — monopóliumnak tekintik a helybeli kereskedelmet, melyhez — szerintük — már kivülük másnak szava sem lehet; annál kevésbé az osztály szerénys munkás tagjainak: az ifjúságnak, kiket megvetőleg lenéznek azon egyszerű okból,

*Múlt számunkból tárgyabba az miatt kimaradt. Szerk.

A „ZENTAI ELLENŐR” TÁRCAJA.

ALMANACH.*

Már-már azt hittük, hogy az Almanachok kora örökre lejárt minálunk. A sajtó rohamos fejlődése általában egyre kisebb területre kezdi szorítani a szépirodalmi könyveket s az utolsó tíz évben még gondolni is alig mertek kiadók arra, hogy a kedves emlékeztető Almanachokat fölkeltsék mohlepte sirjaikból. Körülbelül így okoskodtak: minék almanach, mikor a napi sajtó elárasztja a közönséget regényekkel, novellákkal, tárczával? Vajjon van e nálunk még publikum, mely kedvelt írót, a kikkel külön-külön mindegyre találkozik, együtt is szeresse látni. Ez a kérdés sok fejtörést okozott kiadóknak és íróknak egyaránt, míg nem a Singer és Wolfner kiadó-cég, szövetkezve Mikszáth Kálmánal, „mert és nyert.”

A közönség hamar megadta a választ. Igenis, szereti együtt látni kedvelt íróit. A Mikszáth-féle Almanach váratlanul fényes sikert aratott első föllépésével s ma már az Almanach a legnépszerűbb szépirodalmi könyv Magyarországon. A magyarizát igen egyszerű: az Almanach a régiek és újabb írói nemzedék legjobbjainak a találkozója. S mert valamennyi nem találhat helyet egyszerre, minden esztendővel újabb meg újabb, a közönség előtt azonban nem ismeretlen név vegyül a régiek közé. — Minden esztendőben

* Almanach az 1890. évre. Szerkesztő Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regénytár V. évfolyam V. és VI. kötet. Singer és Wolfner kiadása. Ára díszkötésben 1 forint.

mert — legyen abban bár mely mértékben a kereskedői szellem — vagyoni teltsége nincs arra, hogy velük, a hatalmasokkal konkurálhasson; nem akarnak visszaemlékezni arra, hogy hisz ők sem kezdték oly magasan, hol jelenleg állnak, ők is, a világrend törvényeinek megfelelőleg, fokozatint emelkedtek. Nem akarják elhinni, hogy többet ér a kifejtett kereskedői szellem, s a helyes és előrelátó ítélőképesség kitarató szorgalommal párosulva, mint az ósdi szokás sokkal összenőtt telt erszény. Nem tekintenek azokra sokak sorsára, kik nem a szerintük mostoha viszonyok és a közönség hátramaradottsága, hanem saját, a korral haladni nem tudó ferde fölfogásuk következtében lettek a kereskedelem terén semmivé.

S mindezt azért teszik, mert a régi kor emberei lévén, a modern vívmányokról csak elvétve, s mindenestre elkésvé vesznek tudomást, a mikor azt esetleg már fölül is multa egy más, újabb vívmánya a korral haladó emberiségnek.

Hej, pedig nem is oly nehéz és túlságos fáradsággal csekély áldozat mellett segíteni lehet ezen!

Tudom, kevesen vannak idősebb kereskedőink közt, kik hajlandóságot éreznek magukban erre nézve, mert hisz ők biztosítva látják jövőjüket így is, s ugyanezért velük ezidőszert és e tekintetben szóba állni eredménytelen lévén, a — szerény véleményem szerint — célra vezető eszközökkel a kereskedő-ifjúságot leszek bátor legközelebb megismertetni.

Kozics Aladár.

14—15 elbeszélő találkozik az Almanachban s mesél egy nálunk szokatlanul nagy számú közönségnek. A magyar írók általában — fájdalom — még mindig szenvednek az ósregi magyar betegségben, de csodák csodája, míhlyt arról van szó, hogy az Almanach közönségének kell írni, levetkőzik e betegséget s igazi becsület kérdésevé teszik, hogy az Almanachba a legszebb dolgukat írják meg a legszebben, a legtöbb gondnal. Mert egy napilapban a sok mindenféle közlemény közt elvész a gyenge, hirtelenében összehányt-vertt dolgozat is, am az Almanachban valamennyi igények kiténni magáért, tudván, hogy nem oly közönség elé lép, a mely csak olvas, de a mely bírál is. Valóságos nemes verseny az, melyre kelnek írónk. — Öregek és ifjak — minden esztendőben egyszer. Ennek természetesen a közönség örül a legjobban. Innen van, hogy az Almanach évről-évre emelkedik, nemcsak érdekességében, de irodalmi értékében is.

Elöttem fekszik az 1890 re szóló Almanach, a harmadik évfolyam e nagybecsű vállalatból. S mindjárt kellemesen lep meg, hogy Mikszáth kellemes előszava után Jókai, a magyar költők fedelme nyitja meg a sort. Jókai mindig érdekes, most különösen az, mert csakugyan beváltja te nyegetését az aradi hölgyekkel szemben: vázolja ama színművet, melynek aradi nők lesznek a hősei. Az aradi nők voltak t. i., a kik föl fogadták, hogy Jókaitól, a 25. §. megszavazása után, nem olvasnak többet. De egy regényírón bajos kifogni, főként ha az a regényíró Jókai. Mindjárt megfenyegette (?) az aradi nőket, hogy csak azért is drámát ír, melynek ők lesznek a hősnői s mint az Almanachban jelzi e kedves

Közgyűlés szeptember 6-án.

(Folyt.)

Iskolai bérletek címénél dr Révay: Bátor vagyok egy pótlékkal föllépni. A Felsőhegyen emeltessek külön leányiskola. — Polgármester: Majd a rendkívüli címmel tessék indítványt tenni. — Ifkovics: Miért vétetik föl a cédulához bérletére 40 frt? Elég volna 20 frt. — Polgármester: Tessék cédula-házat építeni. — Kozics: Az iskolaszék az izraelita iskolahelyiség bérletének fölmondását kérlemzte. (A tanácsbeliek közül erről senkinek sincs tudomása.) — Bözső István túlságos magasan tartja a szállási iskolahelyiség bérletének 200 frtnyi összegét, azt hiszi, hogy olcsóbban is lehetne kapni. — Kozics: Az iskolaszék nem célozza a bérlet drágítását, csak azt kívánja, hogy alkalmas pontokon bérletessék. — Polgármester: Csakis az iskolaszék meghallgatásával eszközöltek a bérlet. — A cím 1175 frtban állapítatik meg.

Az iskolák szükséglete címénél Mester azt kívánja, hogy az értesítők árlejtés után nyomosanak. Elfogadtatik: 30 frt törültezik, a cím 150 frtban állapítatik meg; a városházi folyosó beüvegeztetése 60 frtban törültezik. — A biztosítás kérdésénél Fischeher Miksa azt kívánja, hogy a biztosítás árlejtés után adassék ki, különben nincs konkurrencia. — Polgármester: A konkurrencia nincs kizárva, kis előnyért a magyar nem mellőzhető. — Szekfü főjegyző: A képviselő ur fölszólal, mielőtt tisztába jönné az ügygyel. A magyar általános biztosító-társaság 2%-kal olcsóbban ajánlkozott, mint a többi intézet. Horovitz nagyon akarta. — Mester: A közgyűlés hatáskörébe tartozik, olcsóbb, vagy a drágább ajánlatot fogadják-e el, a legbiztosabb intézet a magyar általános. En azt kívánom, hogy a város tovább is nála biztosítson. — Braun Samu: A saját érdekében beszél. — Fischer: Nem saját érdekében. — Flesch József: Roszul fejezte ki magát, azt akarta mondani, hogy ne dobjuk ki a pénzt csak azért, mert magyar. — Szabó: A polgármester ur kinyilvánította, hogy a konkurrencia nincs kizárva, én csak azt kívánom, hogy a közgyűlésnek bejelentessék. Elfogadtatik.

fenyegetést tényleg be is váltotta. Hogy tapsolnak majd e drámának az aradi hölgyek, csupa öröm lesz látni.

Jókai után mindjárt egy fiatal leány: Tutsek Anna. A szerkesztőtől mindenestre szép figyelem volt, hogy a nagyobb közönség előtt most először föllépő fiatal leány kezét a Jókai kezébe teszi. Am, hogy magára is biztosan menne, azt mindenki el fogja ismerni, a ki elolvassa a „Reggeltől estig” című költői szép novellát. Új név e helyen a Murai Károlyé is, de pompásan beillik az előkelő társaságba. Egy kis vígjáték játszódik le előttünk egészséges humorból pezsgő novellájában. Csak jelenetezni kellene s kész a vígjáték, méltó társa a „Virág-fakadás” nak, mely ma is repertoire-darabja a nemzetiszínháznak.

Megint egy új név: Justh Zsigmond. Egy pár éve, hogy feltűnt e fiatal író, ki nemcsak az életben, de az író-világban is méltó helyet foglal el az előkelőségek közt. A ki „A két Ernestinát” elolvassa, annak kedvenczvé lesz Justh Zsigmond, ki nemcsak előléptetés megfigyelo, de ügyes elbeszélő is. Nemcsak színez, de mesél is s alakjai valósággal el vannak leve az életről.

Több új alak nincs az Almanachban. A többivel találkozott az olvasó az Almanachnak vagy első, vagy második évfolyamában. Ujra találkozunk a régi gárda egy jelesével: Vadnai Károlyival, kinek Bolla Nella sajtóságos című novellája a szabadságharc és az azt követő sötét korszakból veszi érdekes tárgyát. Bolla Nella vén leány s megindító történet mondja el: hogyan lett azzá.

A hölgyvilágot, Tutsek Annán kívül, Benickyné-Bajza Lenke és Gyarmathy Zsigáné kép-

Irodaszerek címénél Mester 2450 forintot akar fölvenni és jobb gazdálkodást ajánl, árlejtés utján kívánja a beszerzést. — Kozics: A helyi iparnak ilyen pártolását nem helyeslem, nemcsak a helyi nyomdák, hanem a pestiek is hívassanak föl. A helybeli könyvkereskedőknél a papír rossz és még egyszer olyan drága, mint Bpsten. — Szárics: A helybeli kereskedők 4 forint 20 krajár papírért 8 forintot vesznek. 1891. évben népszámlálás lesz, sok nyomtatványt igényel. A papírt vegye a város, a nyomást pedig a helybeli nyomdások által eszközöltesse. — Polgármester: A közgyűlés egy alkalommal azt határozta, hogy a szükségletek beszerzését helyben eszközölje a város. — Szabó: Ezzel nem azt akarjuk elérni, hogy a város Budapesten vásároljon, hanem hogy a helybeliek jobb portékát tartsanak. A helybeli ipar pártolandó, de nem ilyen hátránnyal. — Nyomtatványok címén 500 forint töröltetik, a szabályrendelet kinyomatására 200 forint, a költségvetésre pedig 100 forint irányoztatik elő.

A napidíjak címénél Horovitz számvevő előterjeszti, hogy Buday Dezső községi bíró díjnokot kér: a tanács a kérelmet pártolja. — Polgármester: A járásbíró, az izraelita hitközség, az ipartestület megkeresi a községi bíróságot a követelések behajtása végett: a végrehajtó nagyon el lévén foglalva, nem másolhat. — Szabó: Nagyon helyes, hogy végrehajtó is van jelen, megmondhatja, vajon jogos-e a kérelem? — Braun Samu: Igen, jogos, a felek olesőbban juthatnak az igazsághoz, ha nem a járásbíró végrehajtó jár el, mert a járásbíró végrehajtó csak a megyei igazgatás és birtokba helyezés iránti perekben jár el. — Szabó: Segíteni kell, ha szükséges, mert a lakosságra nézve előnyös, a mennyiben olesőbb. — A közs. bíró díjnokot kap. — Bergel Ferenc: 1200 forint helyett legalább 5000 forint ajánlok. Megszoktam, hogy megrónak. — Polgármester: Tessék tárgyilagosan beszélni. — Bergel: Vagy mondjunk le az utazásról, vagy emeljük a tételt, mert már az I. negyedben kimerül. A központi választmány jegyzője fölvetett 100 forint, nem végezte dolgát, hanem Kozics ur fiait végezték. Tudom, hogy megleszek hurcolva. Kevés a város kasszájában a pénz, mert sokan kotorásznak benne. — Polgármester: Jögtalanul senki sem vesz ki abból. — Bergel: A gyakori utazással mondunk föl, vagy emeljük a napidíjakat. A számvevő számára sokalta a 400 forint, most neki 400 forint, fának meg 300 forint adnak. A jegyzőkönyvre hivatkozom, hogy Kozics ur azt mondta, miszerint az ilyen eljárással a tisztviselők hanyagságra szoknak. Előbb sok volt 400 forint, most kevés a 700 forint. — Kozics: Tudják a képviselő urak, minő indokból beszélt. A jövőben olyanokat küldjenek ki, kik ellen utólag kifogást nem fog emelni. Vak parádét csap, mert uti lapot kötöttek a talpa alá. Azt mondta, hogy egy bizottságban sínes érdekelve, pedig összetett közzel könyörgött, hogy válasszuk be. Az emelés ellen vagyok. Lehet, hogy az ármentesítő ügyben őt küldik ki. — Györgyovánszky: A jó gazda számot vet a jövedelem és kiadás dolgában. A vasutügyben kolteni kellett. A jövő évben ilyen eset nem fog beállani, tekintettel a szűk körülményekre, 600 forint töröltetni indítványozok. — Polgármester: Valami új fordulhat elő, szükséges lesz az 1200 forint. — Vass József: Szó nélkül nem hagyhatom a napidíjakat.

viselik. Benickyné idegen földön játszat le egy romantikus, érdekes meséjű történetet, míg a Gyarmathy Zsigáné története („Házasság, hadve rés Isten dolga”) az ő kedves Kalotaszegjén játszódik le s egyike az Almanach legszebb darabjainak.

Most jön a fiatal gárda. Petelei István, a rajzok kitünő mestere (Az öreg legény). Tóth Béla az ő Gúlbabájával, aztán Bársony István, a „Szabad ég alatt” írója, ki nemcsak a leírásokban, de a mesélésben is nagyihirtelen elsőrendű íróvá lett. Rakosi Viktor, kit sokkal többen ismernek Sipulus néven, Hevesi József, ki ezuttal egy jóízű humoros történettel mutatja be magát — s legeslegvégül a szerkesztő Mikszáth: „Jus gladii” cz. pompás történetével. Természetesen úgy illet, hogy a szerkesztő maradjon utolsónak. Könyvü neki, ugyis tudják róla, hogy nem utolsó.

De elég ennyi az „ismertetésből”. Most hadd beszéljen a szerkesztő s hadd lássuk, mit irt a könyve elé előszónak:

Egy pár Teleky-tragédia hevert az asztalomon az Almanachba szánt rajzok és novellák mellett.

Egy este, ki hitte volna, beszélgetni kezdtek a kéziratok egymás közt, vagy hogy csak álmodtam én azt.

— Hol vagyunk? — szólalt meg egy sárga théka.

— A bírálónál — felelte egy másik tragédia.

— Uj bíró, rossz bíró. De hogy jutott be ez az ember az Akadémiába?

A kéziratok elkezdtek kacagni. S olyan bántó, izetlen az, mikor a komor, méltóságteles tragédiák röhögnek.

díjak kérdését. Nem érzem ugyan magam meg rövidítve, de azt mégis megjegyzem, hogy a központi választmány nem 120 forintot, hanem 240 forintot vett föl. Reitmannak Dudás 100 forintot adott, a jegyzőkönyv tisztázásáért egy másik 25 forintot vett ki. Tehát nem képes a jegyző a jegyzőkönyvet lemásolni. — Kozics: Az én közvetítésemmel fizette Dudás Reitmannak a 100 forintot. A lajstromkészítésért 120 forintot vettünk föl, 9 ember között arányosan osztandó meg a munka szerint; Vass ur nem akarta a maga részét megtartani. — Polgármester: Az belügye az uraknak, mikép osztják föl. — Bergel Ferenc: Nem személyt érintette a képviselő urnak. A főjegyző urnak 100 forintot szavazott meg a közgyűlés, akkor azt mondta Kozics ur, hogy pirulna ilyen munkáért fizetést fölvenni. — Mester: Hallottam 100 és 120 forint beszélni. Minő alapon utalványozta polgármester ur az öszszégeket? — Polgármester: A jegyzőnek eddig uzusból 100 forintot adott a képviselőtestület, a központi választmány a lajstrom összeállításáért szintén kisebb-nagyobb összeget vett föl. — Braun Samu: A miniszteri rendelet a községi jegyzőket kötelezi a teendőik végzésére. — Dudás Lajos: Egy szó sínes erre vonatkozólag a miniszteri rendeletben. — Polgármester: A lajstrom-készítésért mindig fizetett a város. — Vass: Mikor Dudás ur volt a jegyző, akkor is más másolta a jegyzőkönyveket? — Polgármester: Nem a jegyzőkönyvet, hanem a lajstromot, most is ezért utalványoztam ki bizonyos összeget, nem pedig a jegyzőkönyv másolásáért. — Mester: Györgyovánszky ur a napidíjakból 600 forintot töröltetni indítványozott, én azonban meghagyandónak tartom a tételt, mert az ármentesítő ügyben szükséges lehet. — Vass: Miért kap a tisztviselő külön napidíjat? — Szabó: Végtelenül sajnálom, hogy személyes dolgokat pertraktálnak, ez nem helyes eljárás. Hiába vesznek föl 1200 forintot, ha 1500 forintba kerül. Ha nem küldenek ki bizottságot, nem költik el. — 1200 forint fölvetetik. — Mester a közmunka összeírására 450 forintot nem adna, mert a gazdaközönség terheltetik vele. — Polgármester: Ezen változtatni nem lehet. — Vass: Egy alkalommal elvégezhetik a szekeret és jószágok összeírását, 100 forint töröndő. — Töröltetik. — Az ügyvézi díjnok kérdésénél Szárics: Panaszkod mentek a megyéhez, a miniszteriumhoz az árvaszéki rendeltetéseik miatt. 8 kimutatást kell készíteni évenként, az ügyész nem végezheti a másolást. Mikor átvettem a hivatalt, nem kaptam aktákat, az általam fizetett díjnok járt utánuk. Az accidenciát hajtó ügyeket földolgozták, a lap-paliákat mellőzték. Nem parizálhatok, a szellemi részzel nagyon el vagyok foglalva. Igazságtalanság volna a díjnok megtagadása. — Mester: Az ügyész ur jelentését méltánylom, de mit dolgozik az ügyész ur? — Dr Freund: Az árva-ügyeket. — Kozics: Szükség van tisztázóra, sürgetőre, a ki azt gondolja, hogy a díjnok fölösleges, az nem ismeri a teendőket. A polgármester ur fölügyel és nem tűrné, ha az ügyész privát pereinek végzésére használná föl a város által fizetett díjnokot. — Mester: Csak ideiglenesen engedélyeztessék a díjnok. — Megadatik, de csak rendkívüli alkalmakra, 182 forint. — Ezzel a közgyűlés 2/4 órákor fölfüggesztetik.

D. u. 1/4 órákor a közgyűlés megnyitván.

— Hogyan jutott be? ha, ha, ha! Nehéz beteg volt, azt hitték az akadémikusok: „No, ez ugyan nem fog már többet írni”, tehát beválasztották.

Sértődve izegtem mozogtam ágyamban, midőn közbevág szerény hangon egy novella:

— Jó estét színdarab urak, jó estét!

— Szervusz frater! — szól oda tumigative egy zöld vaszonkötésű Teleky-darab. — Mit kerestek itt, jámbor teremtmények?

— Mi az idei Almanach novellái vagyunk?

— Ugy? — dűnyögte gögösen az előbbi — Almanach! — Papirkosár az, vagy könyv? A mi különben egyre megy.

— Ne olyan hetykén, színdarab urak! Mi mind a legjobb családokból származunk, köztünk van Jókai is.

— Kár dicsekednetek Jókaival, amice, mert Jókai ugy van éppenséggel, mint az én első föl-vonásomban szereplő király, kinek azt jósolta az egyik bölcs: „Rossz sor vár reád, oh király, minden rokonod szemed láttára pusztul el”. Mire a király dühbe jött, leütötte a bölcs fejét, mond van: „Egy okosabb bölcslet kérek”. Az okosabb bölcs ugyanazt jövendölte, de okosabb formában: „Szerencse vár reád, oh király, minden rokonod túléled”. Ez már bezeg tetszett a királynak, de mi azért még sem tudjuk, azért élte-e túl a rokonait, mert ő volt nagyon erős, vagy azok voltak nagyon gyengék.

— Kuthy, Jósika rég a feledésbe merültek s ő negyven év óta uralkodik a szíveken.

— Eleg egészségtelen állapot. Nátatok azt is mondhatná Jókai: „Az idén semmit sem írok, az idén tehát nem lesznek új könyvek”.

a bélyeg, posta, távirtda és hírlapok címén Mester indítványára 150 forint vették föl; a fűttetésre pedig 2568 forint 50 krajár.

A világítás címénél Fischer Miksa kérde: Mi különbség van a téli és nyári sötétség között? A vasut megnyitával már rendőri szempontból is a főutcák nyáron is világítandók. — Polgármester: Már tételt javaslat a gázvilágítás létesítése tárgyában. — Bózsó István a 30 új lámpa állítását jobb időre halasztaná. — A tétel 3222 forintban fogadtatik el; az önkéntes tüzoltó-egyesület segélye pedig 2562 forintban. — Az utcai járdák tételénél Mester az összeget törölné, mert a járdák készítését akkorra halasztaná, mikor a város jó téglat kaphat. — Fischer nem törölné az 1200 forintot, mert a vasúthoz utat kell csinálni. — Györgyovánszky: Ne vegyék szerénytelenségnek, ha ebben a kérdésben szakértőnek tartom magamat. 58-ban csináltattam járdát, most is jó. Vuits Pál és az adóhivatal előtt rossz, pedig nem rég csinálták. Posztót pókhálóból csinálni nem lehet. Az 1200 forint töröltetni indítványozom. — Töröltetik. — A községi háztartás címére a tanács 400 forinttal többet javasol. — Kozics: Nem látom indokolva, hogy miért kellene az év második felében is kiadás, ha az elsőben már eszközöltetett. A tavalyi tételt 1600 forinttal meghagyandónak vélem. — Meghagyatik.

Városi kórház címénél Kozics a 200 forint különbözetet törölni indítványozza, mert a főorvos szívén viseli a város érdekét, drágább orvosságokat nem prescribál, mint az előző években és mert a kórház nem nagyobbodott. — Dr. Révai: Méltóztatnak-e oda hatni, hogy a város haladása jeleztesse? A közgyűlést a józanság vezeti, a visszásságot a különbözettel meg lehet szüntetni. Az egyik lap a maradisággal vádol a közegészség ügyében. Nem lehet mindent társadalmi uton létesíteni. Ez előtt magam jártam közbe a hiányok orvoslására. Én és feleségem a közkórházat ágyneművel föl-szereltük, de ez 14 évvel ezelőtt történt, természetes, hogy az ma nincsen kívánatos állapotban, szabad legyen a szerénységet fokozni, nem a maradiság bélyege van a kórházon, még pedig annyira nincs, hogy vidékről is ide küldik a beteget. Ez azt bizonyítja, hogy soha sem volt elmaradva, eddig 200 beteg volt, január 1-től több lesz, tehát még inkább fog igénybe venni. 1000 forint 300 betegre reparciálva, kérem: telik-e cognacra? A kórház nem zárható el a fejlődéstől, ha már az eddigi kulturális állapotban is emyire látogattatott, a haladás következtében még inkább fog látogattatni. A kórháznál készülékekre is szükség van. A vasuti körülményt nem szabad figyelmen kívül hagyni, ennek és a gépek szaporodása következtében a szerencsétlenségek sürűbben fordulnak elő, azért készülékek szerzendők be. A 200 forint különbözet elfogadását ajánlom. — Györgyovánszky: Annyira át vagyok hatva a kitünő beszédétől... — Ormos: A járásosztáskor kellett volna. — Györgyovánszky: Újdonsült képviselő. — Ormos: Kikérem magamnak. — Györgyovánszky: Annyira meg vagyok hatva, hogy 2000 forintot is adnék, ha volna, de 50 kros közöltséget fenyeget. A gazdák évi 200 ezer forint jövedelmet adtak a városnak. Beeskereknek, Makónak, Bajának nincs ekkora jövedelme. 200 forint ugyan csekély, de 6000 forintnak a kamatja. A

— Eddig valóban így volt, de most új aera jön. Eddig egy fenyő magaslott ki, de most többben vannak. Kisebb fák, de egy egész erdő.

— Mi az mind Jókaihoz képest!

— Együttvéve mégis legalább egy másik Jókai. Az öreg nem bírtuk legyőzni hát föl-osztottuk. — Tóth Bélában megvan szingazdag ragyogó nyelve, Benickynében leleményes meseszövése, Muraiban vidámsága, Peteleiben gyöngédsége, Bársonyban leíró ereje.

Rikacsó, és hangon förmedt most föl egy barna kötésű tragédia, mely e jeligt viseli homlokán: „Győzni és meghalni”. (A mi a Teleky-pályaműveken gyakran éppen ilyen sorrendben esik meg.)

— Ugyan, ugyan, hogy nem restelsz fecsegni, csacsogni, mint valami szalon-vigjáték s piáne ilyen alacsony lényekkel.

Nagy csapkodás, suhogás támadt erre; vagy egy ablak van kinyitva valahol és a széláramlat pajkoskodik a kéziratokkal, vagy pedig össze-verekedtek.

Piff! paff! — hangzik élénken. Rugd meg! rugd meg!

— Vigyázz! — sikolt vékonyka hangon egy rajzocska. Hátha egy apának vagyunk a gyermekei.

Zürzavaros kiáltások keletkeznek: — Ne hagyjuk magunkat!

Ti szemtelenek! Hát illik hozzátok ilyen neveltelenség? Hozzátok, a kik jambusokban beszéltek?

Az egyik színmű elkezdett spicselni nagy pathoszszal:

tele pohár egy csöppől is kiesordul, itt 100, ott 1000 frt, amott 1000 frt: az ilyen gazdálkodás nekünk hátrányos. — Kozics: Gulácsyval beszéltem, ki azt mondta, hogy a növényi orvosság inkább alkalmazandó, de a minierális gyógyszer ma ősőbb. Ha az ágynemű rosz, kell segíteni. A gyógyszerre 1000 frtnál több ne vétessék. — Vass: Nem tudok olyan hosszasan beszélni, mint az orvos ur, azért rövid leszek. A betegetől a költségek nagy része visszatérül. A fenyegető közöltséggel szemben nem tanácsos a kiadásokat szaporítani. A kikérőket, azok nem fizetnek közöltséget. — Dr Révai: Ha csakugyan határozatba megy Kozics ur indítványa, melyet Györgyoványzky és Vass urak melegen pártolnak, a megye szorítja a költségvetés betartását, de ha nem lehet, zárt állít elémbe; határozatnak föl, hogy a kórházat bezárhassam, ha az orvosság kimeríti a címet. — Többen: Nem lehet. — Révai: Ezt akartam provokálni. Adjanak tanácsot: ebben az esetben mit tegyek? — Szabó László: Ha a város kulturális vagy egészségügyi céljai tekintetéből kiadásra van szükség, nem tagadhatjuk meg, de addig nyújtózzunk, a meddig a takarékos. Azért nem helyes a főorvos ur fölszólalása. A kros orvosság úgy hat, mint a 60 kros. A drága szereket mellőzze, ha alkalmazásuk nem feltétlenül szükséges. Nem 1000 frt, hanem a következő pont szerint 6000 frt szükséges. Tehát a közönséggel szemben nem méltányos a főorvos ur fölszólalása. En is csak 1000 frtot ajánlok. Ennyi vétetik föl e címen.

Szegény-ügy és betegápolás. Györgyoványzky: Igen röviden szoktam beszélni, ezúttal is úgy eslekszem, azért a címet egyszerűen felére redukálni indítványozom. Magamon tapasztaltam, hogy ha jó dolgom volt, hat tál ételt ettem, különben hárommal is beérem. A címet bátran felére lehet szálítani, a pálinkás butikba viszi, még ha 5 frtot adnánk is. — Fischer: 720 frttal leszállítani indítványozom, mert a nyáron úgy sem kapnak segílyt. — Polgármester: Vannak munkaképtelen öregek; a bajon szegényház emelésével lehetne segíteni. — Mester: Meggyőződést szereztem a könyvekből, hogy 960 frtot törülni lehet, a mult évben is ennyi volt, csakis a nyomorékok vagyunk kötelesek segíteni: az előbbi évi 5110 frtot tartuk meg. — Dr Révai: Bevárom az időt, mikor az ige testté válhatik. Az én kezdeményezésemre öltött a kórház alakot. 24 év előtt 52 krt állapítottam meg, nagyobb a kórház, a felszerelés tökéletesebb, többet nyújt mint 24 év előtt nyújtott, más kórházak követéseire való tekintetből a napidij 70 krra emeltessék, még így is kulansok leszünk. — Mester: A vidékiekre nézve még elfogadom, de a helybelieket nem terhelném, elég, ha az ember kórházra szorul, ne saroeljük. — Kozics: A segélyezéssel visszaélés történik, csakis az ingyenelöket szaporítja; mint helyesen jegyezte meg elnököl polgármester ur, a bajon csakis szegényház létesítésével segíthet. Elégséges segélynek tartom, ha az egyik résznek hetenként 70 kr, a másiknak pedig 50 kr adatik. Tegye a tanács tanulmány tárgyává a szegényház ügyét. Az egész címből 1500 frt törültsék. Nem egyformán érdemlik meg a segílyt. Dr Glücksthal ur meg akarta őket egy alkalommal vizsgálni és nem jelentek meg. A vidéki betegek naponként 70 krt fizessenek. —

— Mi előkelő personák vagyunk, ránk pályadíjakat tüznek ki. Mi velünk, születésünktől kezdve halálunkig, érdeklődéssel foglalkoznak, a sajtó megírja minden életmozzanatunkat; a közönség riadó tapssal üdvözöl, ha győztünk, s ha elesünk, még ez a bukás is sokkal fenyeesebb, mint a ti diadalaitok; száz fütt hangzik, vérfagyasztó hidegség ül az arcokon s másnap hasábokon írják meg a lapok a temetésünket, de ti születek és meghaltok a nélkül, hogy éltek volna. Létezesteket egyetlen szó jelezi a sajtóban, a mit az „Irodalomrovat“ vezetője kedvetlenül odafirkant, hogy „megjelent“.

A novellák és rajzok szerényen meglapultak e beszédre, mintha mondanák: „a mi igaz, igaz“.

Már már maguk is belenyugodtak volna alárendelt szerepükbe, ha véletlenül meg nem szólat egy kopott táblájú tragédia ezzel a jellegével: „Addig jár a korszó a kutra, míg el nem török“.

— Csitt gyerekek! Ne bolondozzatok. Legyen közöttünk béke és egyetértés. Tény, hogy testvérek vagyunk, mi a kedvencek, ti pedig a hamupipókék. De ez csak a kor léha divatja. A mi előkelőbb rangunk a sajtó indolenciáján, igazságtalanságán alapszik, mely míg udvarol az egyik irodalmi ágának, közömbösön veszi a másikat. A sajtó emberei eképpen szólnak: „Sokat írunk a darabról, mert a közönséget érdekli“. A közönség így szól: „Érdekes darab lehet, mert a sajtó sokat ír róla“. Ha veletek is így banna a sajtó, bizonynyal virágoznátok.

Nagy zugás támadt erre a színművek közt, de annál zajosabban kiáltottak „helyest“ az Almanachbeli kéziratok.

Horovitz számvevő: A törvény szerint minden község köteles szegényeiről gondoskodni. A segélyezendők száma folyton szaporodik. Magánházakhoz adtak ki néhányat ápolásra havi 6—8 frtért, éppen tegnap hagytak két gyermeket a város nyakán. — Mester: 960 frtot meg lehet takarítani. — Bergel Ferenc: Nem a munkaképtelent, hanem a koldulni nem bírót kell segélyezni és lelene-gyermekeket; a ki koldulni képes, annak nincsen baja, a forintot viszi a pálinkás boltba. — 960 frt törültsék, megmarad a tavalyi 5110 frt. A vidékiek 80 krt, a helybeliek 52 krt fizetnek.

A töltés 4000 frtos címe törültsék. A cím 1500 frtban állapittatik meg.

(Vége köv.)

Különfélék.

— A „Zentai Ellenőr“ szerkesztő- és kiadóhivatala Eötvös-utca 516/a. sz. a. (a postától 5.) házban a kapu alatt jobbról van. Közlemények a legközelebbi számba legkésőbb **pén-tek d. u. 4 óráig** fogadhatnák el. A szerkesztő hivatalos órái délelőtt 10—12-ig, d. u. 3—5 ig. Ezen idő alatt szívesen fogad mindenkit. Különben a közlemények és értesítések posta-szekeré nyunkbe is betehetők.

— Nekünk is hozott a vasut kedvezményt, még pedig nagyot; az egyik az, hogy kéziratot még szombaton reggel is küldhetünk, a másik az, hogy lapunkat vasárnap már kora reggel expedíálhatjuk. Ennek bizonyára t. olvasóink közül a legtöbben örülnek, nehányan azonban bosszankodnak, mert hát eddig csak az ebédjüket, ezután már a reggelijüket is elrontja az Ellenőr. Hja, a mint nincsen olyan rosz dolog, melynek jó oldala is nem volna, úgy megfordítva is áll. Az illetők vessenek a vasutra, mi mossuk kezeinket.

— Folyó hó 12-én beteljesedett a zentaiak régi és hó vágya. Most már van vasut. Mi az ünnepe leírásával röviden végzünk, a bővit szomszédainknak hagyjuk, mi inkább azt mondjuk el, a mit ők együttesen sem mernek elmondani. A vonat kevéssel 5 óra előtt robogott be, mozsarak durrogása, a tűzoltói zenekar Rákóczyja és a tömegtelen sokaság éljenzése fogadta. Boromisza üdvözölte a bizottság elnökét, Gyöngyösi János miniszteri tanácsost, ki válaszában oda nyilatkozott, hogy sehol sem fogadták a vasutat olyan örömmel, mint a tiszamenti községekben, főképen pedig Zentán. A nép a számára adott lakomát már a vasut megérkezése előtt befejezte. A nagyvendéglőben 340 terítékű társas-vacsorát adott a város, de ötszáz terítéknek is akadott volna gazdája, ha a helyiség megengedte és a rendezés nem lett volna ügyetlen. Az első felköszöntőt Boromisza János mondta. Ő Felsőszécsény, mint legalkotmányosabb királyra, a másodikat Szárics Barossra, az erélyes miniszterre, a harmadikat Kozics István a bizottság tagjaira, s különösen annak elnökére, Gyöngyösi Jánosra, a negyediket Gyöngyösi Zenta város minden szép- és nemesért lelkesülő közönségére, az ötödik Zenta „gyönyörű“ hölgyeire mondatott. Sztrilich a vendégekre, Szücs Lajos Sándor Béla főispánra, Matkovics Lajos Podmaniczkyra, dr Ferenczy

— Le vele! Nem hallgatjuk! Eláll! Hoch!

— De csak hadd beszéljen. Halljuk, halljuk!

— Nem állok el — folytató a ócska tragédia dühösen. Sok évi tapasztalás van a hátam mögött, ti mind csak tacsok k vagytok hozam képest. Husz éve járok már a Teleky-pályá zatokra különféle címek alatt, míg végre fölvirradhat az a nap, hogy én leszek aránylag a legjobb társaim közt. Pedig rosz darab vagyok, még egy bíráló sem olvasott végig soha. Mindössze egyszer részesültem némi figyelemben, mikor a gazdám vigjáték gyanánt nyújtott be. Sok embernél megfordultam, de mind azt dünnyögte rólam néhány lap elolvasása után: „Ejnye de nagy számárság!“ (Általános derültség.) Pedig, uraim, fiatal koromban spanyol novella voltam, szép kerek, klasszikus munka, tele üdösséggel és költészettel. A ki olvasta, mind el volt ragadtatva: „Milyen kedves, milyen bájos“. Hogy kevélykedjem hát én most a szindarab voltommal?

— Ugy van! Igaza van.

— Azért ne egyenetlenkedjünk, atyafiak. Mert valamint a novellákból lehetnek még egykor szindarabok, azoképen mi belőlünk is lehetnek még valamikor novellák. A jövőbe bele nem láthat az ember. Bátor leszek tehát, tisztelt urak, egy indítványt benyújtani.

— Halljuk! halljuk!

— Egy, a magyar sajtóhoz együttesen intézendő kérelemre vonatkozólag: részesítsen minket ezentul egyenlő pártfogásban.

Mikszáth Kálmán.

Schmausz Endre alispánra, mint a megye egyik vezérférfiára, dr Révai Pejacsevichra, Szegfő György a vendégekre, dr Huszágh Nándor az építő vállalkozókra és a vállalat mérnöki karára, különösen Gfrerer Miklósrá, mint megyebelire, Hondl a vállalat nevében a város közönségére, Schwarz főpénztáros a polgármesterre, Kiss mérnök Vojnics Istvánra mondott felköszöntőt. — A rendezést egyhangulag elítélik. Kifogásolják, hogy a nép megvendégelésénél senki sem ügyelt föl, és nem gondoskodott arról, hogy az ünnepély a nagy naphoz méltóan folyt volna le, nem egy ember álltát aljasodott le, kalapban hordták a paprikást és bort, sőt a paprikást a gyöpre öntötték és onnan kézzel szedték föl, az egyik addig evett, míg az ujjával el nem érte, a másiknak pedig egy falat sem jutott, az egyik pocskolta a bort, míg a vasuti munkásokat egy pohárnyiban sem részesítették. Ilyen állati jelenségek csak azért adhatták magokat elő, mert nem volt rendező. Különben is az egész néptrakta elmaradhatott volna, nem kell a népben a potyára való hajlamot táplálni, hiszen, már-már annyira elfajult, hogy csak olyan ügy iránt érdeklődik, a melynél potyára van kilátás. Bizony-bizony azt az összeget, melybe ez a trakta került, okosabb dologra is fordíthaták volna. Az sem volt helyes eljárás, hogy kétféle vacsorát adtak: de a mi a legkényesebb megrovásra méltó, az, hogy a gazdák közönséget az emeletbe tereltek; azoknak a polgároknak, kik a 220 ezer frt vasuti kölcsön kilencven századrészt fizetik, nem adtak helyet a főteremben, olyanok tolakodtak a díszhelyekre, a kik azokra méltatlanok. No de hiszen, a ki tudta, mire van bizva a rendezés, erre el lehetett készülni. Különben magának a rendezőnek sem lett volna ott helye, ha Zentán egészséges társadalmi fogalmak uralkodnának. A vendégek elszállásolása körül is fejlesztettségről panaszkodnak. De száz szónak is egy lévén a vége, az egész ünnepély rendezése ügyetlen kére vall. De mit szól a világ ahhoz a baklövéshez, hogy a bizottság Zenta város országgyűlési képviselőjét nem hívta meg az ünnepélyre? Az alkotmányosság tiszta fogalma szerint Zentának mindenkor első embere országgyűlési képviselője. Eppen ezért nem ismerünk nyelvünkben elég kemény szót annak a figyelmeletlenségnek jellemzésére, hogy az ünnepélyre őt meg nem hívták. Mintha csak azért rendezték volna az ünnepélyt ennyi ügyetlenséggel, hogy az ügyetlenségek után legyen emlékezetes.

— Nt. Pupák János kalocsai káplán ur f. hó 12-én Zentára jött testvérei látogatására, 15-én Ó Kanizsára utazott — szétnézni. Ugy látszik, nem viselte meg a Zentáról való elhelyezés, sőt nyert vele, mert megismerték, a rágalmak visszapattantak a szőzóra.

— A rendes vasuti menet 14-én megindult és a pályaház már az első napon szünek bizonyult, annyian utaztak, pedig sokan nem is tudták, hogy már utazni lehet. Az első jegyet — vasuti szokás szerint ingyen — egy cigány kapta. Ezt a véletlent a babonások szerencsés, biztató előjelnek mondják.

— Postaszekrényünkben a következő levelet találtuk: „Tisztelt Reitman ur! Mint volt előfizetője, úgy tudom, hogy e folyó év második felére előfizetési díjjal hátralékban vagyok, az összeget ide mellékelve küldöm és felkérem, hogy továbbra lapja küldésétől kíméljen meg, ezt azon célból teszem, mert szávaiból azt vettem ki, hogy csak azért olyan kegyes és elnéző irányomban mert előfizetője vagyok, más különben az értesült valótlanág-képes lett volna nagy dolgot csinálni (?) Tehát hogy szokott jó indulatából irhasson a mit akar, én megszűnök előfizetője lenni, hogy ne gátolja semmi, s kijelentem hogy bármit íráljon az engem legkevesebbé fog sérteni arról is biztosítom, hogy soha lapját el sem olvasom. — Zentán, 1889. novemb 13-án Bán Lajos s. k.“ — Közöltük e levelet teljes hűségben, hogy a közönség lássa, milyen alkapitánya van Zenta városának, és arra csak három megjegyzést teszünk: a) Mindenki azzal a logikával, melylyel az alkapitány ur nem rendelkezik, leveléből az ellenkezőt kulcsolja, azt ugyanis, hogy éppen azért volt előfizetőnk, hogy bennünket elnézésre hangoljon, minthogy meggyőződött, hogy velünk szemben az előfizetes senkit sem asszekurál, ügyetlen diplomáciával fölmondja a barátságot, melyet soha sem szomjaztunk. Ha már alkapitány is, diplomatának nem született. b) Mi önmegfelekedéséből se nagy, se kis dolgot nem csináltunk, csak éppen akkorát, a mekkora: fölemlítettük, hogy Csernákot arcul ütötte. De az alkapitány ur tettét előttünk csak arra devalválta, hogy ő az illetőnek csak száját befogta. Nekünk és másoknak is persze elég ennyi az önbeismerésből, de hogy be is ériük vele, arra még az alkapitány ur sem kötelezhet bennünket. Arról pedig mi nem tehetünk, hogy az alkapitány ur nem képes a mi helyzetünket fölfogni.

c) A két forinttal tökéletesen kielégítetteknek nyilváníttuk magunkat, de hogy csak november 13-án küldte meg a két forintot, kettőt bizonyít: 1. hogy az alkapitány ur nem valami rendes előfizető, 2. hogy mi nem éhezhetünk meg valami igen nagyon az ő két forintjára. Hogy csak 2 forinttal volt-e hátralékban, az miattunk örökké titokba fog maradni. Ha a közönség eddig bennünket, t. i. minket és az alkapitány urat nem ismert volna, ebből az incidensből bizonyára megismert. Mi nem szégyeljük magunkat.

Gyönyörű rend van egyik-másik szállási iskolában. Egy tanítónót f. hó 9-en még 8 órákor is a városban láttunk, egy tanítóval pedig 11-én találkoztunk, ki interpellációnkra azzal válaszolt: hiszen még nem tanítok, csak a beírás folyik. Még november 11-én sem tanítanak.

Majdnem szerencsétlenség történt a vasuton 12-13 közötti éjjelen: gonosz kezek Adorján alatt talpát helyezték a sínekre.

Zenta város polgármesterének szíves figyelmébe. A város szelétől a pályaházig az utat olyan állapotba kellene hozni, hogy a vasut télviz idejében a szegény emberek részéről is megközelíthető lenne; meg hogy a forró nyári időben árnyékban mehessen az ember, az ut mindkét oldalára fasort volna jó ültetni. A város és társulat együttes erővel megteremtés nélkül felelhetne meg a közönség e kettős kívánságának. Mi úgy tudjuk, hogy a társulat a törvény értelmében nem vonhatja ki magát a hozzájárulás kötelezettsége alól.

Tóth Bertalan I. kántor ur f. hó 14-én küldte meg Zentára lemondó levelét. Biz ez furcsa eljárás. Itt is bebizonyult, hogy hosszú betegségnél halál a vége.

Az „erélyes“ rendőrkapitány ur f. hó 11-én a pályaház előtt erélyesen pártját fogta Andrásainak. A vállalat egyik alkalmazottja figyelmeztette a város cselédjeit, hogy nem szabad a sínek között járni. Mire a rendőrkapitány ur oda szölt az illetőnek, hogy ne gorombáskodjék. Szerintünk éppen a rendőrkapitány ur esett abba a hibába, melyet másnál kárpótolt. A közmondás szerint a kakas is ur a maga szemétdombján. A vasutnál a vasutasok az urak, őket terhelvén a teljes felelősség, őket is illeti teljes rendelkezési jog, a rendőr is csak azért van ott, hogy a vasutasok rendelkezzenek vele bizonyos körülmények között. Az erély tapintatosság nélkül nyersesség. Bizony-bizony mindannyiunknak most már gyakorlatilag meg kell barátkoznunk Pokrócz Ádám e szentenciájával: Tehetyi, mert vasutyi.

Nem egy házigazda fog alkalmasint meggyőződni az igazságról, hogy a fősvény ember kétszer fizet. Ugyanis a rendőrkapitányság elrendelte a járdák kijáratát, de egyik-másik háztulajdonos azt tartja, hogy járdát úgy kell készíteni, mint hajdan az utakat készítették: sarat a sár fölé. Nem egy ház előtt láttuk, hogy a gödröket betömik az utca sarával. Az ilyen javításban nincs köszönet, sőt rosszabb lesz, mint eddig volt. Jól tenne a rendőrkapitányság, ha utána nézne a dolognak.

Búza János butorkereskedő ur ámulatba ejtette az ó-kanizsaiakat, olyan fényes temetést rendezett az elhunyt prépost-plebánosnak. Mi az ilyen esetnek örülünk, mert a vidék észreveszi, hogy Zentán van már olyan iparos, ki a legfokozottabb igényeknek is meg bír felelni.

Egy valakinek okt. 30-ika óta Zentán a cukor nem eléggé édes, azért maga járrogat Szegedre, hogy onnan magának édes cukrot hozzon. Nana, még nagyon keserű lehet az a szegedi cukor.

Míg mások a vasuti ünnepélyen mulattak, mi ördögüzéssel foglalkoztunk. Nyolc nap alatt eredményét várjuk füstölésünknek.

A zentai italmérési jogot a város a kikiáltási árban, 31,167 frt 62 1/2 kr évi bérért magához váltotta.

Kalmár Menyhért, volt zentai postatiszt ur Szabadkára helyeztetett át és a mozgó postával a szabadka-ó becsei vonalon jár. Tehát félig itthon maradt; sokan üdvözölték az első alkalommal.

Postatakarékpénztári forgalom. A zentai kir. posta- és távirada, hivatalnál f. é. október hóban 41 db betét 1089 frt 43 kr összegben és 11 db fölmondás 121 frt 35 kr összegben eszközöltetvén, marad 968 frt 8 kr, mint e hóban tisztán megtakarított összeg. Kelt Zentán, 1889. évi október hó 31-én, kir. posta- és távirada hivatal. — Nikl, s. k.

Irodalom.

Vértési Arnold összes munkáiból, a „Magyar Világ“ 1000 elbeszélése. megjelent a 49-52. füzeté, tartalmazzák: A kisasszony. A földszintről az emeletre A halhatatlanság. A női sziv. Celesztin. Öreg Bethlen István háza. A benne. Az ejeli látogatás című elbeszélések. Egyes füzet ára 15 kr. Vértési művei igen alkalmasak arra, hogy a téli estéket kellemesekké varázsolják, azért ajánljuk t. olvasóinknak. — Megrendelhetők a „Debreceni Ellenőr“ kiadóhivatalában Debrecenben.

Vettük a „Kis pillangók“ című verses havifolyóirat II. füzetét. Tartalma: Hajdanában, Jó galambom. A határban, Kossuthnak, Születés napom. Verstalány című verseket és gondülő függelék mellékletül „Bukfenc ur“, egy csipet szindarab prózát. Szerző és kiadó Somogyi János; megrendelhető nála, Kecskeméten, nagy-budai-utca 214 sz. Előfizetési ára egész évre 2 frt.

Ponori Török (Thewrewk) Árpádtól megjelent: Az internatus, szatira, 110 vers, jegyzetekkel. Címe jelzi tárgyát. Ára 30 kr. Megrendelhető Bagó Márton és fiánál Budapesten.

A „Vendéglősök lapja“, mely a hazai szállodások, kávécsok és pincérek 16 szakbeli intézeteinek hivatalos közlönye, a közelgő új évvel már főmállásának hetedik évfolyamába lép. E lap az, mely míg egyrészt a szaktársak szellemi ismeretkörük kiterjesztését előmozdítja, addig másrészt a hazafiúi érzetet ápolja s terjeszti a magyar nyelvet és műveltséget. Célja a vendéglői ipar fejlesztésének előmozdítása s magyarosítása. E jól szerkesztett lapot mi is öszintén ajánljuk a műveltebb vendéglősök és kávécsok, valamint azok alkalmazottjainak szives figyelmébe és pártfogásába. Előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek Ihasz György szerkesztő és kiadó nevére Budapest VIII. zerge utca 5. sz. a. küldendők. Mutatványszámokat kívánatra bárkinek is megküld a kiadóhivatal.

Vegyes.

Miért lett dr Rósa életbalsam Fragner B. prágai gyógyszerárától valódi és mindenütt legjobban elismert háziszerré? A gyomor-megbetegedések és altesti bántalmak minden esetében tapasztalt kitünő és elismerő levelek száma napról-napra szaporodik. Dr Rósa életbalsama az osztrák-magyar monarchia minden gyógytárában kapható.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Reitmann Ferenc.

KÖZLEKEDÉS.

I. Vasuti menetrend.

Szabadka . . .	450	351	Ó-Becse . . .	500	412
Verucics . . .	520*	423	Petrovoszello . . .	520	444
Ó-Kanizsa . . .	542	445	Moholy . . .	550	506
Bogaras . . .	606	511	Ada . . .	605	524
Zenta érk.	634	539	Zenta érk.	639	558
Ada . . . ind.	709	559	Bogaras . . . ind.	659	615
Moholy . . .	748	638	Ó-Kanizsa . . .	784	651
Petrovoszello . . .	806	656	Verucics . . .	800	717
Ó-Becse . . .	828	718	Szabadka . . .	822	739
	855	745		849	806

Zenta . . .	644	Szeged . . .	231
Adorján . . .	714	Röszke . . .	301
Ó-Kanizsa . . .	749	Horgos érk.	321
Martonos . . .	808	ind.	331
Horgos érk.	829	Martonos . . .	357
ind.	839	Ó-Kanizsa . . .	429
Röszke . . .	858	Adorján . . .	457
Szeged . . .	923	Zenta . . .	525

ÁRAK: **

Ada . . .	I.	II.	III.	Moholy . . .	I.	II.	III.
Adorján . . .	—80	—50	—30	Ó-Becse . . .	1.00	—60	—40
Petrovosz. . .	—60	—30	—20	Ó-Kanizsa . . .	1.90	1.20	—80
Bogaras . . .	1.40	—80	—60	Ó-Kanizsa . . .	1.10	—70	—40
Horgos . . .	—60	—40	—30	Ó-Kanizsa . . .	1.10	—70	—40
Martonos . . .	1.80	1.10	—70	Ó-Kanizsa . . .	1.10	—70	—40
	1.40	—80	—60	Szabadka . . .	2.00	1.20	—80

* Az aláhuzott perek az esti 6 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő időt jelentik.
** Zentáról számítva.

II. Hajó-menetrend.

Szegedről Zimonyba minden vasárnap és esütörtökön reggel 7 órákor.

Zentáról Zimonyba minden vasárnap és esütörtökön reggel 7/10 órákor.

Zentáról Szegedre minden kedden és szombaton reggel 7/10 órákor.

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapírokra, bankzálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletvekre, arany- és ezüst pénzneműekre bármily összegig olcsón ad

LÖRY J.

banküzlete

Budapest IV., Hatvani-utca 17. sz.

Övjük meg lovainkat a hidegtől és nedvességtől.

Az első és legnagyobb

LÓTAKARÓ-GYÁR

FŐRAKTÁRA.

szolid, tartós, jól kidolgozott nehéz takarókat szállít a következő bámulatos olcsó árak mellett:

Prima lótakarók,

190 cm. hosszúsággal és 130 cm. szélességgel, szürke alapszín, színes csíkokkal, jó meleg.

darabja 1 forint 80 kr.

Elegáns sárga vagy szürke fiakker-takaró.

4-szeres fekete-sárga vagy kék-vörös csíkokkal, 2 m. hosszú, 1 1/2 m. széles,

darabja 2 forint 80 kr.

Gyönyörű uri takarók, szőnyegül használható

darabja 3 forint 80 kr.

Számtalan elismerő-levelel.

Szíveskedjék a számadnak még 10 darab sárga színű lótakarót lehetőleg rövid idő alatt elküldeni.

A 1-ik Ferenc József cs. k. huszárezred 7. százada.

A szűkületés postán, hajón vagy vasuton a lehető legrövidebb idő alatt utánvét mellett történik.

Cím: Lótakarók gyári raktára,

EDMUND RAUSCHER,

BÉCS, Weissgärber 44. sz.

Gyors és biztos segítség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség főntartására, az életnek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való főntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a nar is mindenütt ismeretes és kedvelt

ÉLETBALZSAM dr ROSÁ-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a legmondásosban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyúság, vértelenség, aranyeres bajok, stb., sít. ellen teljesen hatatosnak bizonyult. Ily külön hatást következében ezen életbalsam egy bebizonyult, megbízható háziszerré lett a népnek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő levelek ezrei bárkinek betekintésére állnak rendelkezésre.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett mindenkit figyelemztetünk, hogy az egyedül általam az eredeti utasításommal készített „dr ROSÁ-féle életbalsam“ minden üvegeskedésnek kék burkukba van címezve győzteszertárából. **FRAGNER B. PRÁGA 205-III.** Német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felelő pedig az ide nyomott védjegy látható. Dr ROSÁ életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

fráktárában, gyógyszerár a „fekete sashoz“ Prágában 205-III. és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-u. 12. sz. Budai Esztt ur városi gyógyszerárban a város-háztéren.

Az osztrák-magyar monarchia

minden nagyobb gyógyszerárban van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható

„PRÁGAI ÁLTALÁNOS HÁZIKENŐCS“

több ezer hánylatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladatok, sebek és gonyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emésztésénél, a tej tejpedésénél s az emésztés meggyengülésénél, kelvőnyűnél, verdeganatoknál, genyes fakadatoknál, pokolvárnál, körömgöknél, az ugynevezett körömféregnél, alkeményedéseknél, főpuffadásoknál, mirigydagasztatoknál, zsírdaganatoknál, érzékeny tagoknál, stb. Minden gyuladást, daganatot, alkeményedést, főpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít, s a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiteríti és kigyógyítja.

Raktár 25 és 35 krajcáros szelvényekben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi kenőcs sokszor utánózzák, mindenkit figyelemztetünk, érezzenek, melybe tetteik, vörös használati utasítások s csak akkor valódi, ha a sárga melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HÁLLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s egészen elvesztett hallási tehetőség visszaanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.